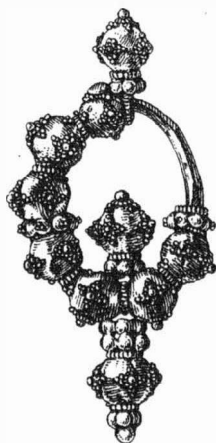

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1964

BRNO 1965

fürhte, oca 25 m lange Sonde, noch weiter nach Norden zu verlängern.

Das Material gehört rahmenhaft wiederum vorwiegend der älteren Phase der mährisch - slowakischen bemalten Keramik an. Chronologisch übereinstimmende Funde gewannen wir ebenfalls auf der Fläche ausserhalb des befestigten Areales. Zur Lösung der Fragen des wirtschaftlich - gesellschaftlichen Charakters wird es daher bei den weiteren Siedlungsgrabungen mit mährisch - slowakischer bemalter Keramik notwendig sein, auch das Problem des gegenseitigen Verhältnisses der Besiedlung inner - und ausserhalb der befestigten Räume zu verfolgen.

- - -

Zjišťovací akce u Vojkovic, Brno - venkov

J i n d r a N e k v a s i l

Severozápadně od Vojkovic zjistil univ. prof. dr. J. Poulik, DSc, novou pravěkou lokalitu. Při podrobnější prohlídce naleziště se zjistilo, že hlubokou orbou zde byly zachyceny jámy s moravskou malovanou keramikou a žárové hroby podolské kultury.

Bergungsaktion bei Vojkovic, Brno - venkov, Nordöstlich von Vojkovic entdeckte man eine Siedlung mit mährischer bemalter Keramik und ein Velatioer Gräberfeld.

- - -

Eneolitická sídliště Uherský Brod - Kyčkov

J i ř í P a v e l č í k

V měsíci srpnu a září prováděl Archeologický ústav ČSAV, pob. v Brně, ověřovací výzkum eneolitických a halštatského sídliště Uh. Brod - Kyčkov. Práce navázaly na předchozí etapu, která se uskutečnila roku 1948 při příležitosti třetí pracovní konference československých archeologů. Polní trať Kyčkov zaujímá nevýraznou ostrožnu, vzniklou prorytím prvé levobřežní terasy řeky Olšavy bezejmenným, dnes vysychajícím potůčkem, který vytváří její severní a část jižní hranice. Na severu vymezuje ostrožnu prudký stupeň terasy, přecházející v bažinatou /dnes po regulaci již kultivovanou/ lužní nivu. K západu a částečně i k jihu je výspa nechráněna a navazuje na severovýchodní svah Černé hory /kóta 364/, která náleží k prvému severnímu pahorkatému pásmu Bílých Karpat. Lokalita se nachází jižně od města při okresní silnici Uh. Brod - Vlčnov - Hluk.

Úkolem výzkumu bylo nové zaměření výkopu z roku 1948, neboť kameny, na něž byl napojen, byly přemístěny a nedaly se identifikovat, takže na původní síť sond nebylo lze opětovně navázat. Dále se měl výzkum pokusit stanovit východní hranici fortifikace starší eneolitické osady, získat přehled o rozsahu mladší kanelované osady ve směru východozápadním.

Celkem se nám podařilo prozkoumat 14 objektů, z nichž 6 náleží lidstvu s kanelovanou keramikou, 4 s platěnickou kulturou, 3 pozdně lengyelské skupině, 1 patrně věteřovsko-mohylovému horizontu. Po funkční stránce lze 8 objektů klasifikovat jako zásobní jámy, 3 jako kamenná podloží kopulovitých pecí, jednu lze klasifikovat jako polozemnici, dále to byla jáma, z níž se těžila hlína pro stavební účely a menší jamka blíže nejasného významu. Příkop lichoběžníkovitého průřezu, který patrně bez další konstrukce obepínal pozdně lengyelskou osadu, byl opět zachycen pouze ve svém západním průběhu. Jeho východní část se nám nepodařilo zjistit. Na základě získaných poznatků se proto stává problematickou rekonstrukce tvaru fortifikace, která podle A. Knora a Jana Pavelčíka^{1/} měla obepínat osadu ve tvaru oblé elipsy s delší osou ve směru sever - jih. Dnes se zdá být pravděpodobnější these, že příkop vytvářel kolem sídliště pouze půloblouk, opírající se svými konci o příkré svahy severní a východní terasy. Konečné řešení otázky může poskytnout až další výzkum.

Nalezené předměty pocházejí převážně z objektů a kulturní vrstvy, která při západním okraji sondy II a v sondě I dosahovala mocnosti až 120 cm. Pozornost si mezi nimi zaslouží část mísy na vysoké nožce, která rozšiřuje tvarovou náplň pozdně lengyelské skupiny Uh. Brod - Kyčkov I /časově odpovídá ludanickému typu/, neboť dosud známé mísky měly podstavy nízké a dno vně zesíleno nalepeným prstencem, který v uvedeném případě chybí. Další tvary jako zlomky mís a váz se zataženými hrdly a pupíky na lomu, stejně jako štípaná industrie z pazourku a obsidianu potvrzují již dříve učiněná pozorování.

Široká pásková ucha, zesílená třemi plastickými, důlkovanými páskami, které pokračují i dále na výduť a na okraj, kde tvoří nízké výčnělky, charakterisují kanelovanou keramiku. Spolu se zlomky nádob, zdobenými typickými skupinami kanel, sledovanými po obou bocích sloupkem důlků nebo vertikálním důlkovaným žebírkem, datují zdejší osadu do mladšího stupně východomoravsko-povážské varianty kanelované keramiky. Z objektů i z vrstvy jsme dále získali řadu siliců z radiolaritu i pazourku, seker a zlomků sekeromlatů patrně typu ševcovského kladiva a střepey zdobené dvojicí horizontálních z důlků sestavených linií. Na spodní z nich visí podélné sloupky provedené toutéž technikou. S uvedenou výzdobou se setkáváme na nádobách kostolackého typu v Trenčíně a Ivanovicích. Toto zjištění nám dovoluje synchronisovat na Moravě mladší stupeň kanelované keramiky s kostolackým typem a tím řešit dosud spornou otázku, zda kostolacký typ doprovází kanelovanou keramiku nebo bošácký typ.

Platěnické sídelní objekty poskytly mimo dva zlomky bronzových předmětů běžnou sídlištní keramiku, jejíž rozbor bude možno uskutečnit až po laboratorním zpracování materiálu.

P o z n á m k y :

1. Jan Pavelčík, Příkopem chráněná neolitická osada u Uh. Brodu na Moravě. AR II / 1950, s. 49 - 51, 139, 146.

Äneolithische Siedlungen in Uherský Brod - Kyčkov. Die Grabung gewährte Material, das unsere Kenntnis über die Spätengyelgruppe Uherský Brod - Kyčkov I erweitert, die zeitlich dem Ludanice - Typus entspricht. Auf der Siedlung mit kannelierter Keramik gewannen wir ausser typischer Keramik, polierte und gespolte Industrie sowie Gefäßbruchstücke des Kostolac - Typus, den wir auf Grund der angeführten Beobachtungen mit der jungen kannelierten Keramik synchronisieren können.

- - -

Výšinné sídliště lidu s keramikou bošáckého typu u Slavkova

Jiří P a v e l č í k

Z menší sondy a povrchového sběru získal J. Ondra a autor na výšinném sídlišti "Kamenný Čupek" u Slavkova /okr. Uh. Hradiště/ vzorky keramiky a hlazenou industrii. Průzkum ukázal, že hradisko bylo vybudováno na okraji jihozápadního výběžku kůty "Kolo" /484/, na skalní ostrožně, pokryté pouze 10 - 20 cm hlíny. Svým rozsahem není velké /100 x 120 m/, ale obepíná je mohutný val sledovaný příkopem, který je zejména v místě, kde protíná náhorní plošinu, značně zahlouben. Rozbor získané keramiky ukazuje na dvojí osídlení. Silnější tvořil lid s keramikou bošáckého typu, slabší je osídlení laténského.

Dlouhodobé zalesnění lokality, spolu s nevhodnými půdními podmínkami způsobily značné ovětrání keramiky. Uvedené okolnosti naznačují, že rozsáhlejší výzkum by zde nebyl únosný, čehož lze jen litovat; neboť sídliště na "Kamenném Čupku" kontrolovalo přístup do Straňanského průsmyku, obdobně jako bánovské do Starohrozenkovského. Keramika i přes značné ovětrání ukazuje na vztahy spíše do Pováží než k Bánovu.

Höhensiedlung mit Keramik des Bošáca - Typus bei Slavkov. Eine kleinere Feststellungsgrabung zeigte, dass es die Bodenbedingungen nicht erlauben, eine grössere Aktion auf dieser Lokalität durchzuführen. Das gewonnene Material knüpft eher an Lokalitäten im Waagebiet, als im nahen Bánov an.

- - -

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1964

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně
Sady osvobození 19/23

Odpovědný redaktor: Prof. Dr. Josef Poulík, D. Sc.

Redaktoři: Dr. Jiří Říhový a Dr. Anna Medunová

Překlady: R. Tichý, C. Sc. a E. Tichá

Kresby: B. Ludikovská

Foto: J. Škvařil

Na titulní stránce: Zlatá náušnice ze slovanského hrobu 794
v Mikulčicích

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné